

2021-yil — Yoshlarni qo'llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash yili

O'zbekiston davlat san'at va madaniyat institutining ma'naviy-ma'rifiy, ilmiy, ijtimoiy gazetasи

Ijodiy PARVOZ

2021 yil yanvar-fevral № 1-2 (93-94) dsmi.uz @nashriyot@dsmi.uz ijodiyparvozgazetasi

МУНОСАБАТ

8 январь куни Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтида олий таълим муассасаларида ёшлар билан ишлаш, маънавий-маърифий ишларни янада таомиллаштириш, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий Мажлисга Мурожаатномасини кенг тарғиб қилиш мавзусига бағишиланган ўкув семинари бўлиб ўтди.

Мурожаатномада келтирилганидек, юртимизда олий таълим муассасалари сифати ва қамрови оширилади. Давлат грантлари 25 фоизга ортади. ОТМларда эҳтиёжданд оиласардаги қизлар учун грантлар сони 2 баробарга кўпайтирилиб, 200 мингтага етказилади.

30 та олийгоҳга ўкув дастурларини ишлаб чиқиш, қабул квотаси ва молиявий масалаларни мустақил ҳал қилиш хуқуқи берилади. «Эл-юрт умиди» жамғармаси орқали хорижий олий ўкув юртларига юбориладиганлар сони 5 карта оширилади.

Илфор ҳалқаро амалиёт асосида доцент ва профессор унвонлари, фалсафа ва фан доктори илмий даражаларни бериш ваколати ўз йўналиши бўйича нуфузли бўлган олийгоҳларнинг илмий кенгашлаштириш ўтказилади. Бу албатта республикамида фаолият олиб бораётган барча олий

ўкув юртлари зиммасига катта масъулият юклайди.

Мазкур жараёнларда аввалио Ёшлар билан ишлаш бўйича проректорлар жонбозлик кўрсатишлари керак. Республикаиздаги олий ўкув юртлари проректорлари иштирокида ташкил этилган ўкув семинарида ана шулар ҳақида маълумотлар берилди. Шунингдек, 7-8 январь кунлари бўлиб ўтган анжуман доирасида иштирокчилар пойтахтилизининг диккатга сазовор жойларини кўздан кечиришиди.

Тадбир қатнашчилари эътиборига ушбу олий ўкув юритида фаолият олиб бораётган профессор-ўқитувчилар ҳалқимизнинг танили хонандалари, Алишер Навоий номидаги Давлат Академик катта театри солистлари томонидан тайёрланган концерт дастури на мойиш этилди.

РАҲБАРИЯТ

ФАЗАЛ МУЛКИННИГ СУЛТОНИГА ЭХТИРОМ

9 февраль куни Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти ректори Иброҳим Йўлдошев раҳбарлигида ушбу таълим муассасаси жамоаси Алишер Навоий таваллудининг 580 йиллиги муносабати билан Адиблар хиёбонига ташриф буоришиди.

Институт жамоаси томонидан шеърият мулкининг султони Алишер Навоий хотирасига хурмат бажо келтирилиб, унинг ҳайкали пойига гулчамбар кўйилди.

Шу ерга ташриф буорганлар томонидан улуғ мутафаккирнинг ижод йўли, маънавий мероси ёдга олиниб, унинг миллий адабиётимиз ривожига қўшган улкан ҳиссаси эътироф этилди.

Мени мен истаган ўз сұхбатига аржуманд этмас,
Мени истар кишининг сұхбатин күнглим писанд этмас.

Не баҳра топқомен андинки, мендин истагай баҳра,
Чу улким баҳра андин тилармен баҳраманд этмас.

Нетай хуру пари базминки, қатлым ё ҳаётимга
Аён ул заҳр чаим айлаб нихон, бу нўшханд этмас.

Керакмас ой ила кун шакликим, ҳусну малоҳатдин,
Ичим ул чок- чок этмас, таним ул банд- банд этмас.

Керак ўз чобуки мажсунваси қотил шиоримким,
Бузуг күнглимин ўзга ерга жавлони саманд этмас.

Кўнгул уз чарх золидин, фирибин емаким, охир
Ажал сарриштасидин ўзга бўйнунга каманд этмас.
Ул ой ўтлуг юзун очса, Навоий тегмасун деб кўз,
Мухаббат тухмидин ўзга ул ўт узра сипанд этмас.

ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ ШАРАФЛАНДИ

Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти Тошкент тиббиёт академияси, Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари Ҳарбий тиббиёт академияси ҳамкорлигига мамлакатимиз Куролли кучлари ташкил этилганлигининг 29 йиллиги хамда Ватан ҳимоячилари куни муносабати билан маданий-маърифий тадбир бўлиб ўтди.

Тадбирда Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти Ёшлар билан ишлаш бўйича проректори Элдор Шермонов юртимиз мудофаа қурдатини оширишда амалга оширилаётган ишлар, кенг испоҳотлар ҳақида тўхталиб ўтди.

Айниқса, тизимга моделлаштириш ва симуля-

ция жараёнларининг татбиқ этилаётгани, ҳарбий хизматчиларни зиммаларига юқлатилган вазифаларни ҳар қандай шароитда ҳам мукаммал ва тезкор ўзлаштиришларида мухим ўрин тутиши билан бирга иқтисодий тежамкорликни ҳам таъминлашига хизмат қилаётгани алоҳида таъкидланди.

USHBU SONDA:
Mart oyidagi festival va bayramlar

Simvolizm nima?:
O'zbek kinosining "SHUM BOLASI"

TALABALIK MAS'ULIYATI

TALABALIK MAS'ULIYATI

TALABALIK MAS'ULIYATI

ШОХ ВА ШОИР

Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтида Заҳиридин Мұхаммад Бобур таваллудининг 538 йиллигига бағишилаб “Қалбимизда мангү яшар буюк сиймолар” деб номланган маънавий-маърифий, адабий-бадиий тадбир бўлиб ўтди. Уни институт ректори Иброҳим Йўлдошев кириш сўзи билан очиб берди.

Бетакор шоир, заковатли олим ва таржимон, донишманд тарихчи, ийрик давлат ва маданият арбоби, моҳир саркарда — ўзининг 47 йиллик ҳәёти давомида асрлар оша дунёни ҳайратга солиб келаётган Заҳиридин Мұхаммад Бобур ана шундай юксак эътирофга сазовор бўлди. Адиб ижодининг сарчашмаси ҳисобланган мемуар асар “Бобурнома”, нафақат миллый адабиётимизни, балки жаҳон адабиётининг нодир намуналаридан бири саналади.

“Бобурнома”нинг аҳамиятли жиҳатларидан яна бири, ўша даврда адабиётимизда наср жанрида яратилган ийрик асарлардан бири сифатида ҳам мухим ўрин тутади. Ушбу қомусий китоб 30 дан ортиқ тилга таржима қилинган. Бобур ва бобурийлар сулоласига оид бебаҳо манбалар жаҳоннинг 70 дан ортиқ музейларида сақланмоқда. Биргина Париж кутубхонасидан ўрин олган “Рисолай аруз”да арузнинг 537 та вазни ҳақида сўз боради ва ҳассос шоир ўз фикрларини исботлаш мақсадида 70 дан ортиқ ижодкорларнинг асарларидан мисоллар келтирган. “Рисолайи волидия” китоби эса, адабининг истеъододли таржимонлигини кўрсатади. Шоирнинг бизгача

сақланиб қолган лирикаси сони 400 дан ортиқни ташкил қиласди. Шунинг 119 таси ғазал, 231 таси рубойи. Қолганлари туюқ, маснавий, китъа сингари қатор жанрлардан иборат.

Бўлиб ўтган тадбирда институттинг профессор-ўқитувчилари, талабалар томонидан Бобур шеърияти асосида яратилган қўшиқлар ижро қилинди, ғазалларидан намуналар

ўқилди. Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ артисти, Халқаро Бобур мукофоти совриндори Мұхаммадали Абдуқундузов томонидан саҳна кўриниши тадбир иштирокчилари эътиборига ҳавола этилди. Талабалар ижросида шоир ҳәёти ва ижодига доир турли саҳна кўринишлари на мойиш қилинди.

ЎзДСМИ матбуот хизмати

Ғазал

Жонимдин ўзга ёри вафодор топмадим,
Кўнглумдин ўзга маҳрами асрор топмадим.

Жонимдин ўзга жонни дилағкор кўрмадим,
Кўнглум киби кўнгулни гирифтор топмадим.

Усрук кўзига токи кўнгул бўлди мубтало,
Харгиз бу телбани яна ҳушёр топмадим.

Ночор фурқати била хўй этмишам, нетай,
Чун васлига ўзумни сазовор топмадим.

Бобур, ўзунги ўргатакўр ёрсизки, мен
Истағ жаҳонни мунча қилиб ёр топмадим.

Рубоий

Сен гулсену мен ҳақир булбулдиримен,
Сен шуъласен, ул шуълага мен қулдиримен.
Нисбат иўқудур, деб ижтинос айламаким,
Шоҳмен элга, vale сенга қулдиримен.

Туюқ

Мени беҳол айлаган ёр ойдурур —
Ким, онинг васли менга ёрайдурур.
Гар висоли бўлмаса, кетар ерим
Ё Хуросон, ё Хитой, ё Ройдурур.

Тўртлик

Кўзум уйи юзидин мусаввар бўлди,
Бу важҳ била кўнгул мунаввар бўлди.
Юз шукрки, Бобур киби ошиқликда,
Хар неки тилаб эдим — мұяссар бўлди.

Қимъа

Мұяссар ўлса агар ёр васли ғурбатта,
Ватанини не қилаю ўз диёр нега керак?
Йиборди ёр манга ёдгор деб ҳатини,
Манга ҳабиб керак, ёдгор нега керак?!

Mart oyidagi festival va bayramlar

Xalqaro xotin-qizlar kuni

8-mart 1908-yil birinchi marta Amerika Qo'shma Shtatlarida bayram qilingan. 1909-yildan 1913-yilgacha, fevral oyining oxirgi yakshanbasida nishonlangan. Dastlab bayramning qaysi kuni nishonlanishi borasida ko'p chalkashliklar bo'lgan. 1911-yildan Xalqaro xotin-qizlar kuni Germaniya, Avstriya, Daniya va Shveysariyada 19-martda nishonlana boshlangan. Keyinchalik 12-may sanasida nishonlangan. 1914-yildan 8-mart bayram kuni sifatida belgilangan. Dunyo bo'yicha nishonlanadigan xalqaro bayram.

Navro'z bayrami

Garchi Navro'z bayrami musulmon xalqlari orasida keng tarqalgan bo'lsa-da, bu diniy emas, aksincha bahor, qishloq xo'jaligi ishlarining boshlanishi, tabiatning uyg'onishi va issiq kunlarning boshlanishi bilan bog'liq bo'lgan xalq bayramidir.

Holi festivali. Hindistonda o'tkaziladigan festivallarning eng mashhuri, Hindistonning holi festivalida odamlar bir-birlarini rangli bo'yoq bilan “bezashadi”. Ushbu bayram nafaqat Hindistonda, balki sharqiy Osiyoda ham keng qamrovli tarzda nishonlanadi.

Yong'inlar festivali. Ispaniyaning Valensiya shahrida nishonlanadigan g'aroyib festivali.

Ultra Music Festival. 2021-yil 26-28 mart kunlari Florida shtatining Mayami shahrida bo'lib o'tgan musiqa festivali.

Gullar festivali. Niderlandiyada o'tkaziladigan ulkan go'zal tabiat festivali may oyigacha davom etadi.

Sehrgarlar kechasi. Mart oyida Meksikaning sehrgarlar shahri bo'lgan Katemako sirli shaharchasiga tashrif buyurish imkoniyati mavjud. Jodugarlik va sehrgarlik tuni ko'plab sehrgarlar ishtirokida mart oyining birinchi juma kunidan boshlanadi.

Avliyo Patrik kuni. Irlandiyada o'tkaziladigan diniy bayram.

Gonkong san'at festivali. Teatr, raqs, opera va musiqa tadbirlari bilan o'zgacha ruhda o'tkaziladi.

ҲАМКОРЛИК

25-26 февраль кунлари Мирзо Турсунзода номидаги Тоҷикистон давлат маданият ва санъат институти делегацияси Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтига ташриф буюорди.

Делегация аъзолари бу ерда таълим сифати, талабалар учун яратилган шарт-шароитлар, ўкув жараёнлари билан батафсил танишилар. Бундан ташқари, делегация аъзолари ҳар бир факультет кафед-

раларига ташриф буюриб, бу ерда ўтказилаётган дарсларнинг амалий гувоҳи бўлишди. Делегация аъзолари ўзларини қизиқтирган саволлар юза- сидан институт мутахассисларидан атрофлича жавоблар олиши, турли

мавзулар бўйича фикр алмашиди. Келгусида ҳам икки давлат ўртасида маданий алоқалар бўйича ҳар иккала олий таълим муассасаси турли келишувларга эришдилар.

РАҲБАРИЯТ

Йил талабаси

Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги томонидан "ЙИЛ ТАЛАБАСИ-2020" кўрик-танловининг "Энг яхши ижодкор йил талабаси" номинациясида Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти Кўғирчоқ театри актёrlиги таълим йўналиши 2-курс талабаси Аvezov Mirzo Ulugbek 1 ўринга муносаби топилди. Голибликни қўлга киритган талабамиз диплом ва эсадлик совғаси билан тақдирланди.

Институт номидан
Мирзо Улугбек Авезовни
муборакбод этамиз.

ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАРИ ШАРАФЛАНДИ

Давоми. Боши I-саҳифада

Шунингдек, тактик ва қўмандонлик ўкув машғулотларини раҳбариятнинг мунтазам кузатиб бориши, вазиятдан келиб чиқиб, тезкор қарорлар қабул қилиш масалаларига аҳамият берилди.

Ватан ҳимоячилари куни муносабати билан ташкил этилган тадбирда ўз хизмат вазифасига садоқат билан ёндашаётган офицерлар, бошқаларга ўрнак бўлаётган профессор-ўқитувчилар қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.

2020 йилнинг 18 декабридан 2021 йилнинг 18 январига қадар "Ким ватанга содик бўлса, мендирман ўша" шиори остида ўтказилаётган ватанпарварлик ойлиги доирасида ташкил қилинган байрам тадбири концерт дастури билан давом этди. Унда Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти жамоаси томонидан тайёрланган кўшиқ, турли бадийи чиқишлар намойиш қилинди. Бу ерга жам бўлишган офицер ва курсантлар, профессор-ўқитувчилар эътиборига театрлаштирилган саҳна кўринишлари тақдим қилинди.

ДАВЛАТ СТИПЕНДИАНТЛАРИ

Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2020-2021 ўкув иили учун республика олий таълим муассасалари талабаларига Ўзбекистон Республикаси давлат стипендияларини (Навоий, Беруний, Улуғбек, Ибн Сино, Имом ал-Бухорий, Ислом Каримов) тайинлаш тўғрисидаги №56 сонли бўйруғига асосан, Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти Кутубхона-ахборот фаолияти факультети "Ахборотлаштириш ва кутубхонашунослик" таълим йўналиши 4-босқич талабаси Гребенюк Мартин Валентинович Алишер Навоий номидаги давлат стипендияси ҳамда Халқ ижодиёти факультети "Маданият ва санъат муассасаларини ташкил этиш ва бошқариш" таълим йўналиши 4-босқич талабаси Галиева Альбина Илдусовна Ислом Каримов номидаги давлат стипендияси совриндорлари бўлишди.

ЎзДСМИ матбуот хизмати

Simvolizm — bu adabiyotda, tasviriy san'at va boshqa san'at turlaridagi badiiy oqimdir. Simvolistik asarlar odatiy so'zlar va narsalarga chuqurroq va mulohazali qarashni, shuningdek, sirli metodlarni shakllantirish bilan tavsiflanadi.

"Simvolizm" so'zi yunoncha symbolondan kelib chiqqan bo'lib, "belgi, ramz" deb tarjima qilinadi. Ushbu atamani birinchi bo'lib fransuz shoiri Jan Moreas "Le Symbolisme" nomli manifestida ishlatgan bo'lib, yangi yo'nalishning asosiy tamoyillarini shakllantirgan va ramziylik — tasvir va g'oyaning asosiy tushunchalarini aniqlagan.

Tadqiqotchilar simvolizm shakllanishini Angliyada shoir Dante Gabriel Rossetti va rassom Jon Millet 1848-yilda asos solgan "Pre-Raphaelite birodarligi" bilan bog'lashadi.

Simvolizm XIX asr oxiri — XX asr boshlarida Fransiya, Belgiya, Germaniya, Norvegiya, Amerika va Rossiyada eng yuqori rivojlanish darajasiga ko'tarildi.

Simvolist mualliflarining asarları tanish so'zlar predmetlarga chuqurroq va mulohazali qarashni taklif qildi. Ularning asarlaridagi deyarli har bir so'zda o'quvchi o'z-o'zidan ko'rishi va ochishi kerak bo'lgan ko'plab tasvirlar mavjud edi.

Simvolizmning asosiy xususiyatlari ikki olam g'oyasi va turli xil belgilar yordamida matnlarda maxfiy ma'holarni aks ettirishdir.

Rossiyada bu oqim XX asrning boshlarida mashhurlikka erishdi. Dmitriy Merejkovskiy rus simvolizmining ajdodi hisoblanadi. U birinchilardan bo'lib adabiyotning badiiyligi va go'zalligi san'atning asosiy prinsipi ekani ta'kidlandi. Uning fikrlari Valeriy Bryusov, Aleksandr Blok va Vyacheslav Ivanovlar ijodida o'z aksini topdi.

1910-yillarda simvolizm yagona yo'nalish sifatida mavjud bo'lib, keyinchalik u yangi adabiy oqimlarga: akmeizm, futurizm va boshqalarga yo'l ochdi.

МУХБИРИМИЗ

БАРМОҚЛАРГА КҮЧГАН САДОЛАР

Санъат фидойилари бўлган кишиларнинг қалбини жа-вохирга қиёслашади. Узоқ йиллар давомида сермашакқат меҳнат эвазига олинган бебаҳо бойлик — билим ва санъат сирларини келгуси авлодларга етказиб бера оладиган инсонгина эл-юртда доимо эъзозланади.

Маълумки, санъатда фидойилик авлоддан-авлода ўтиши ёки тарбия жараённида шаклланиши мумкин бўлган хислатдир. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист, моҳир созанда, Ражабийлар суполасининг давомчилардан бўлмиш Тоҳир Ражабийни эл эътиборига сазовор қўлган фазилат ана шу икки омил маҳсулидир.

Юнус отанинг яна бир фарзанди, ўзбек миллий мусиқа санъатининг жонкуяр тарғиботчиси, Ўзбекистон халқ ҳофизи Тоҳир Ражабий билан мусиқа билим юртида тала-балик даврида танишганимиз. Шундан бери ҳозиргача самиими ви оиласви алқаларимиз давом этиб келмоқда.

Ёдимда, устоз Юнус Ражабийнинг файзли хонадони моҳир бастакорлар, уста созанда ва ҳофизлар, шоирлар, ёзувчилар, санъаткорлар билан доимо гавжум бўлар эди. Сир эмаски, худди мана шу муҳит дўстим, ҳамкашибим Тоҳир Ражабий ҳам мусиқа санъатига катта қизиқиши ўфтаган. Шунинг учун ҳам хонанда, ҳам созанда сифатида шаклланди. Тоҳиржоннинг рубобда ижро этган кўплаб кўйлари Ўзбекистон радиосининг олтин фондидан жой олган. Ана шу ҳолатдан келиб чиқиб ҳам санъаткорга юкори баҳо бериши мумкин.

Тажрибали ва бетакор со-занда Тоҳир Ражабий санъатимизнинг дарғалари Бўрибой Мирзахмедов, Муҳаммаджон Мирзаев, Қобил Усмонов,

Салоҳиддин Тўхтасинов ҳамда отаси Юнус Ражабийдан санъат сирларини ўрганганини алоҳида таъкидлаш жоиздир.

Мен узоқ йиллардан бери созанда дўстим Тоҳир Ражабийнинг ижодий фаолиятини, яъни ҷолғу ижрочилик санъатини муҳлис ва санъаткор сифатида кузатиб бораман. Мусиқада илоҳий құдрат бор, дейишиди. Дарҳақиқат, дилраббо кўйин сел бўйиб тингламаган, унинг таъсирида гоҳ шодланиб, гоҳида йиғламаган, шўйчан наволарга берилиб, беихтиёр рақсга тушмаган инсон топилмаса керак. Мен юқоридаги фикрларни дўстим Тоҳир Ражабийнинг ижрочилик маҳоратида қўраман. Унинг жаҳон классикиси, қардош ҳалқлар ва ўзбек кўйлари ҳамда миллӣ эстрада оҳангларини меъёрига етказиб, ўзига хос тарзда ижро этиши ижодкорнинг маҳоратидан да-полат беради.

Шунингдек, уни мумтоз ва ҳозирги замонавий услубдаги кўйларни ижро этиши бўйича мактаб яратган бетакор созанда, десак муболага бўлмайди.

Ушбу мактабни шакллантиришда Тоҳир Ражабий учун Тўхтасин Жалилов, Комилжон Жабборов, Дони Зокиров, Набижон Ҳасанов, Сайджон Калонов, Фахриддин Содиков каби ҳалқимизнинг севимли санъаткорларининг ижоди ҳам ижобий таъсири кўрсатганлигини таъкидлаш жоиздир.

Мен Тоҳир Ражабийнинг ижодий фаолиятини кузатар эканман, унда доимо

мехнатни, изланувчанликни ва камтарликни кўраман. Табиики, бундай хислатлар санъаткорни юксалтиради. Қуонарли жиҳати шундаки, у ҳали-ҳамон ижоддан ва ҳаркатдан тўхтагани йўқ. Биз санъаткорнинг бундай хислатини қадрлашимиз даркор.

Мен ҳам дастлаб санъатга кадам кўйган давримда айнан рубоб ҷолғусига ихлос кўйганман, мусиқа саводини шу созда ижро этишдан бошлаганман. Шунинг учун рубоб хусусиятлари, ижро имкониятлари ҳақида яхши тасаввурга эгаман. Рубоб ўзига хос ҷолғу асбоби, ундан фойдаланишида эса мутахассисдан алоҳида маҳорат талаб қилади.

Мен ана шу ҷолғунинг сир-асрорларини мукаммал эгаллаш ва уни саъаткорлар тили билан айтганда, “гапиртириб” юбориш учун факат иккى мухим жиҳат, яъни ма-шаққатли меҳнат ҳамда Оллоҳ инъом этган истеъодд эвазига эришиш мумкин, деб биламан.

Хулоса ўрнида айтиш мумкини, моҳир ва бетакор со-занда, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Тоҳир Ражабийнинг ҳалқимиз дилидан жой олган рангин асарлари ибрат ва маҳорат мактабидир. Ният қиласизки, бугунги кун ёшлари ва санъатимиз ихлосмандлари устоз санъаткорнинг ижодидан баҳраманд бўлиб, ундан самарали фойдаланидилар.

Дўстим Тоҳиржонга узоқ умр ва сиҳат-саломатлик ти-лаб қоламан.

**Хайрулла ЛУТФУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ва
Қорақалпогистон
халқ артисти,
профессор**

Ўзбекистонда кўпгина жой номларининг келиб чиқишини қадимий афсоналарга боғлашади. Серқуёш ўлкамизнинг сўлим қишлоқлари, қадимий шаҳарлар, тепаликлар, дарёлар, тоглар, мозорлар номининг пайдо бўлиши ҳақида қизиқарли афсоналар мавжуд.

ҒОЗОВОТ – афсонавий канал

Айниқса, Хоразм воҳасидаги сон-саноқсиз қадимий қальялар, тарихий обидаларга бағишлиланган афсоналар кишини лол қолдиради. Шундай афсоналардан бири хисобланган аранглар тўғрисидаги афсонада айтилишича, “Аранглар” – Амударёда яшаб, сув тошқинларини назорат килиб турувчи афсонавий ёвуз кучлар ҳисобланган. Бу афсонавий руҳлар ҳақида тасаввурлар “Авесто”да ҳам тилга олинган. Шунингдек, Хоразм вилояти Қўшкўпир туманидаги “Ғозовот” канали тўғрисида ҳам турли-туман афсоналар мавжуд.

Кунлардан бир кун дарё ичидаги аранглар исён кўтариб, сувни тошириб юборибдишлар. Бундан кўп зиён кўрган одамлар Хонқалик нафаси ўткир Ғозовот эшоннинг ёнига бориб, уларни аранглар балосидан ҳолос қилишни сўраб ёлворибдишлар. Эшон канал бўйига келиб қараса, аранглар сувнинг бошқарувини ўз ихтиёрига олган, хоҳласа яна ҳаммаёни вайрон қиладиган кайфиятда турган экан. Шунда эшон сувга шўнғибида ва орадан бироз вақт ўтгач, сувнинг юзи қип-қизил қонга беланибди: эшон аранглар билан олиша-олиша жон берган экан. Аммо у арангларни яксон қилиб, кейин ўзи ҳалок бўлди. Шундан буён бу каналнинг номи “Ғозовот” бўлиб қолган экан.

Ўлкамизнинг қай гўшасига борманг, шу каби афсоналар албатта қулоғингизга чалиниши турган гап. Сиз ҳам ўзингиз истиқомат қилаётган худуддаги дикқатга сазовор жойларнинг номлари тўғрисида билиб қўйсангиз, фойдадан ҳоли бўлмайди.

**Дилфузахон ҚЎЧҚОРОВА
“Фольклор ва этнография” 1-курс магистранти**

“РЕКТОР КУБОГИ”

мусобақаси бўлиб ўтди

Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 4 ноябрдаги “Кураш миллӣ спорту турини ривожлантириш ва унинг ҳалқаро нуфузини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида талаба-ёшлар ўртасида “Ректор кубоги” мусобақаси бўлиб ўтди.

Уни Ёшлар билан ишлаш бўйича проректор Элдор Шермонов кириш сўзи билан очиб берди ҳамда ушбу мусобақанинг кураш миллӣ спорту турининг ҳалқаро миқёсда тутган ўрнини оширишдаги аҳамияти, инсон соглигидаги ўрнига тўхталиб ўтди.

Айтиш жоизки, ушбу мусобақа жорий йилнинг 1-10 март кунлари олий таълим муассасалари ўртасида республика миқёсида ўтказиладиган “Вазир кубоги” мусобақаси учун сарлаш босқичини ўтади. Ўз вази тоифаларида беллашувларда ғолиб бўлган талабалар дипломлар билан тақдирланиб, навбатдаги босқичга йўлланмани қўлга киритди.

Раҳбарият

Go'zallikdan maqsad odamlarni quvontirish

Muhabbat dunyoda nutqdan oldin paydo bo'lgan va o'zi vujudga kelgan ilk zamondarlar oq turli vosita va usullarni o'zlashtirib olgankim, ularni hanuzgacha hech unutmay keladi.

Aql muhabbat masalalariga aralashmasligi kerak. Sevgan yoring to'g'ri mulohaza qilyaptimi, yo'qmi, buning ahamiyati yo'q. Muhabbat aqldan yuksakdir.

O'zingizga hayot ustidan ham, o'lim ustidan ham kuladigan, to muhabbat boricha sevadigan, yuragida o'ti bor, ehtirosli ayollardan birini toping.

Agar mena biror narsa yoqmasa, demak, men u shunchaki yoqmaydi. Nima uchun men ko'pchilikka yoqadigan yoki ular buni yoqadi deb o'ylagani uchungina menga shu narsa yoqadiganday ko'rsatishim kerak o'zimni? Men bu narsa hozir urf bo'lgani uchungina sevishim yoki seva olmasligim mumkin emas.

Go'zallikdan maqsad odamlarni quvontirish

Axir go'zallikdan maqsad odamlarni quvontirish va ularga lazzat bag'ishlashdan iborat!

Muhabbat shaydosi bo'lgan yigit bir bo'sa uchun jon berishi mumkin, ammo o'ttiz ming dollar yillik daromad uchun aslo jon fido qilmaydi!

Sizni o'qiyotgan yoki tinglayotgan kishi ushbu so'lardagi his-tuyg'ularni siz kabi his qilishi uchun, hissiyotlarni qog'ozga yozib yoki aytib yetkazish qanday qiyin vazifa.

Agar kimdir yuqori lavozimlarni egallab, chiroylarda yashasa, ma'lumot va bank hisobiga ega bo'lsa, demak, bu odam shunga munosib odam deb o'yagan paytlarim qanchalik ahmoq bo'lgan ekanman.

Notanish o'yinni o'yashda hech qachon birinchib yurmag.

Jek LONDONning "Martin Iden" asaridan iqtiboslar

УЛУГ Ватандаги шоир

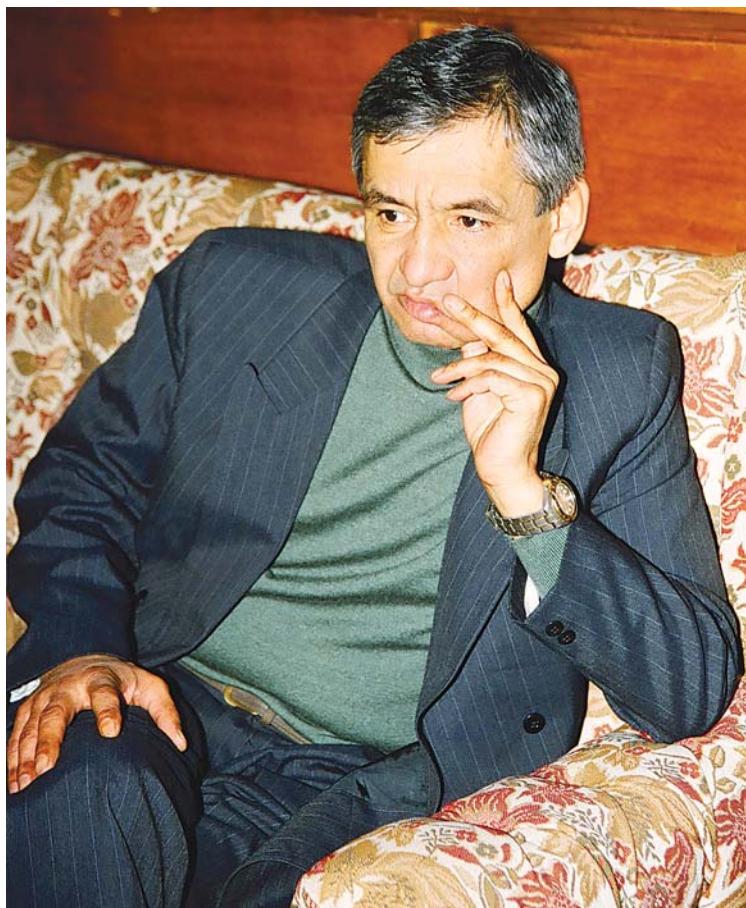
Одамзод неча йил умр кўриши мумкин? 40-50 йилми, 100 йилми ёки ундан кўпми... Такдир пешонага неча йил битган бўлса, шунча яшави мумкин дейишлари ҳам бежиз эмас. Лекин бор-йўги 47 йилгина умр кечириб дунёдан ўтган Ўзбекистон халқ шоирни Муҳаммад Юсуф хақида ҳам шундай хулоса қилиш мумкинми? Йўқ, албатта!

Тасаввур қилинг, оз эмас, кўп эмас 20 йил бўлди улуғ шоирнинг орамиздан тарқ этганига. Қани айтинг, бирор қунимиз бормикан унинг халқона шеърларини эшитмаган ёки хиргой қилиб кўйламаган? Демак, Муҳаммад Юсуф ўлмаган, руҳан тирик у қалбимизда, халқимиз орасида абдиятига йўғрилган ижоди билан яшетири.

Ажойиб хушхабарни эшитгандирсиз, "Ўзбеккино" Миллий агентлиги буюртмасига биноан "Хужжатли ва хроникал филмлар киностудияси" ДУК ҳамда Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти билан ҳамкорликда "Ижод студияси" томонидан "Муҳаммад Юсуф: Улуғимсан Ватаним!" деб номланган бадиий-публицистик хужжатли фильмнинг суратга олиш жараёнлари сўнгги босқичда экан шу қунларда.

Қувоннарли жиҳати, фильм сценарийсини Муҳаммад Юсуфнинг асл шогирди, Ўзбекистон халқ шоирни Иқбол Мирзо тайёрлабган. Ишончим комилки, бу хужжатли асар ҳаётйлиги, халқчиллиги билан ажралиб туради. Ижодий гурӯҳ аъзолари (Достон Ҳожиматов, постановчалик режиссёр Иқбол Меликўзиев, бадиий раҳбар Иброҳим Юлдашев)нинг изоҳ берисича, шоирнинг рамзий образи орқали руҳий кечинмалари, бошидан кечирган дардли қувонч ва изтироблари, она юрти Андижон соғинчи, пойтахтда кечган унтилмас воқеалар атрофлича хикоя қилинади.

Хўш, азизлар, энди айтарсиз, Одам Ато-ю Момо Ҳавомиз зурриёди бўлмиш одамзод фар-

зандининг қанча умр кечирмоғини суюкли шоиримиз Муҳаммад Юсуф тимсолида таққосладиган бўлсақ, асрлар ҳеч гап эмаскан-да!

Яна бир ибратли томони шундаки, Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти шафелигида шоирнинг бой ада-

бий меросини ўрганиш, тарғиб этиш, муборак хотирасини абадийлаштириш борасида кўпдан бери хайрли ишлар амал оширилаётгани ҳам алоҳида бадиий, хужжатли асарларга мавзу бўлади.

Жавҳарбек ҚОДИРОВ

Мен шеър ёзармидим,
Гуллар сонол жомларда эмас,
Қизгалдоқлар томларда эмас,
Чаккамизда очилиб турса...

Мен шеър ёзармидим,
Бўғотларда тиқилишимасдан,
Юраклари сиқилишимасдан,
Елкамизда болаласа
Калдиргочлар ҳам...

Мен шеър ёзармидим,
Тизза бўйи қон кечиб бунда,
Жанг қилишган чоллар бир кунда
Унутворса урушни тушдай.

Ул фидойи чолларнинг бири —
Саксон яшар Ёқуб чўлоқдан
"Запорожец"га пора сўраган
Таъмагирлар бўлмаса.

Мен шеър ёзармидим,
Куйдирмаса қўлимни қалам,
Юрагимдан ўтмаса аlam —
Кўксим интиқомга тўлмаса.

Хей, сиз устамонлар,
Сиз кулманг!..
Ўзни бунча донишманд билманг,
Экканингни ўрасан дерлар,
Элдан қайтар, ҳар қанча қилманг,
Мен шеър ёзармидим бўлмаса.

ИНСОН
Юлдузларни ютиб юборди бу тун,
Ютди-ю, унумтиб юборди бу тун.
Шундай тунда агар ийлагинг келса,
Сен одам экансан, одам экансан.

Чақалоқ тугилди — сочи қоп-кора,
Қўзини очмасдан жислмайди, қара.
Шундай кунда агар куйлагинг келса,
Сен одам экансан, одам экансан,

Мен таскин изладим куйган жонимга,
Суйдим, балоларга қолдим, ёнимга
Келиб секин ҳолим сўрагинг келса,
Сен одам экансан, одам экансан.

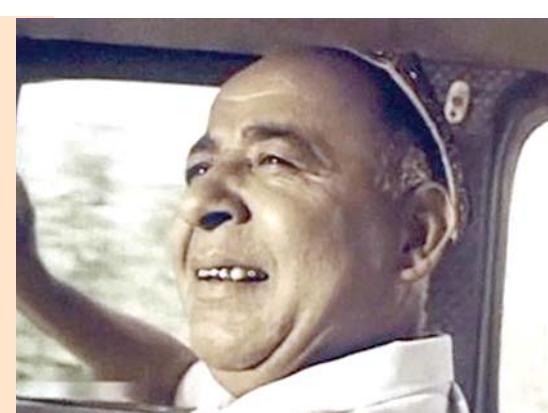
Танҳо билмаса ҳам, билса ҳам Ватан,
Ийласа ҳам Ватан, кулса ҳам Ватан,
Унга жонни тикмоқ тилагинг бўлса,
Сен одам экансан, одам экансан.

Қаҳр бу — адоват, араз ўткинчи,
Қуёш қўтарилиб, қуёш ботгунча,
Керакмасларга ҳам керагинг бўлса,
Сен одам экансан, одам экансан.

1500 МАРТА ТОШБОЛТАНИ ЎЙНАГАН СОЙИБ ХЎЖАЕВ

Энди бизга ўзларининг ҳимматлари. Энди биз 41-пойабзal киямиз. Ҳар ҳолда кастюмдан бўлса 51-микин воллоҳуалам, ҳа 51 ёки 52, 1-рост...

ли ҳаммани кулдира олиш қобилиятига эга бўлган.

ТЕАТРГА ҚАНДАЙ КИРИБ КЕЛГАН?

1927 йили Қўқон театри саҳнасида Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий раҳбарлигига Гулом Зафарийнинг "Ҳалима" спектакли қўйилаётган пайтда соқов хизматкор роли учун бир бола керак бўлиб қолади. Ўша вақтлари театрда хизмат қилаётган Миршоҳид Мироқиловнинг нигоҳи кўзлари ёниб турган йигитга тушади-да, уни ролга синаб кўриш учун имлади. Сойибжон ролни маромида ўйнаб бергани учунми, спектаклдан сўнг Ҳамзанинг ўзи Миршоҳид акага қараб: "Мана сизга ҳам муносиб шогирд топилди", деган экан кулиб.

Санъатнинг сирли ва машақкатли оламига шу тариқа кириб келган Сойиб Хўжаев кейинчалик бор умри ва меҳрини мана шу соҳага сарфланган. У 1928-1939 йилларда Андижон мусиқалик драма театрида ижод қилган. Актёр "Малиқи Турандот"да Труфальдино, "Ўртоқлар"да Соли домла, "Бой ила хизматчи"да Холмат каби кўпроқ комик ролларни зўр маҳорат

билан ижро этиб, мухлислар олқишига сазовор бўлган.

Кейинги 43 йиллик фаолиятини Тошкентдаги Муқимий номли мусиқали драма ва комедия театрида давом эттирган. Актёрни халқа танитган ва юксак маҳорат билан ижро этган роллари орасида "Тошболта ошиқ" асари алоҳида ўрин тутади. Мазкур асарнинг кўп йиллар давомида сира саҳнадан тушмагани (театрда асар 1500 марта кўйилган), ундаги образини ак-

Сойиб Хўжаев ҳаётидан латифа:
"ХОТИН ТИЛИДА ГАПИРВОРДИ"

Қайсиидир бир спектаклда Сойиб Хўжаев Амир Олимхоннинг вазири ролида ўйнаётганди. Амир ўз аъёнлари билан маслаҳатлашиб турганда, сарой оғаси кириб, муҳим хабарни етказади:

— Қўшини мамлакатдан элчи келиб, киришига ижозат сўраяти.

Шунда Амир беихтиёр қовун туширади:

— Пожайлуста, кирсан!

Спектаклда ўйқуна ғурисча сўзни эшишган ога анграйиб қолади. Шунда Сойиб Хўжаев бир қадам олдинга чиқиб, олдин Амирга таъзим қилиб, кейин оғага қараб нокулай вазиятни юмшатади:

— Нега анграясан? Ахир Амиримизнинг тўртинчи хотинлари ўрис хонимку, хаёллари ўша заифаларига кетиб, ўрисча гапирвордилар-да...

МУРОЖААТНОМА ЁШЛАР НАЗДИДА

Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти Нукус филиалида Президентимизни 2020 йил 29 декабрда Олий Мажлис ва ҳалқимизга ўзллаган мурожаатномасини талаба-ёшлар орасида таргигом-ташивиқот қўшилиши мақсадидаги семинар ташкил этилди.

Тадбирда Санъатшунослик факультети декани, доцент Г.Ходжаметова, таълим сифатини назорат қилиш бўлими бошлиғи Қ.Қалекеев, “Ижтимоий гуманитар фанлар” кафедраси катта ўқитувчisi А.Утепбергенова ҳамда талаба-ёшлар иштирик этилди. Семинарни Қ.Қалекеев кириш сўзи билан очиб берди. Президентимиз томонидан билдирилган мурожаатнома ўзининг амалий натижалари билан ҳар биримизнинг ҳаётий ҳодисамизга айланди. Айниқса, Орол дengизи ҳалокати оқибатида юзага келган экологик фожиалар таъсирини юмшатиш, дengизнинг қуриган тубида юз минглаб гектар ўрмон ва кўкаламзорлаштириш ишларининг тизимли олиб борилаётгани алоҳида таҳсинга сазовордир. Семинар давомида сўзга чиққанларнинг ҳар бир мурожаатнома бўйича олиб борилаётган ишлар хақида

ўз мулоҳазаларини айтиб ўтди.

“Бу йил олий таълимга қабул параметрлари 2016 йилга нисбатан 2,5 баробарга ўси, ёшларимизни олий таълим билан қамраб олиш даражаси 9 фоиздан 25 фоизга етди”, – деган эди Президентимиз. Шу билан бирга 2020 йил 25 декабря куни ўтказилган Ёшлар форумида берилган топшириклардан келиб чиқиб, ҳар бир туман ва шаҳардан 5 нафаргача ёшларнинг маданият ва санъат олий таълим мусасасаларида маҳаллий бюджет хисобидан ўқитилиши олий таълим тизимида янгича ёндашув бўлди, – дея таъкидлайди Г.Ходжаметова.

Бугунги кунда таълим ва тарбияни ривожлантириш, илм-фан ва инновацияларни тараққий эттириш янги Ўзбекистоннинг асосий устунлари бўлиб хизмат қилиб келмоқда.

Мурожаатнома – ёшларнинг

янги мақсад ва мэрраларга эришишида имкониятлар яратиб берадиган ҳалқимизга ҳар томонлама кўмак бергувчи ўйл чироги десак, му болага қилмаган бўламиз. Семинарни ташкил этишининг асосий мақсади – ёшларимизга ислоҳотлар мөҳияти ва натижаларини етказиб бериш, уларни креатив фикрлашга ва ташабbuskor бўлишга даъват этишдан иборатиди.

Тадбир сўнгига ёшларнинг мурожаатнома бўйича фикр-мулоҳазалари тингланди ва уларни қизиқтирган саволларига профессор-ўқитувчилар томонидан жавоблар берилди. Мурожаатнома бўйича чет эл арబблари ва жамоат вакилларининг билдирилган марузаларининг ви деотасвири намойиш этилди.

Асиљек ҚОЛҚАНАТОВ
ЎзДСМИ Нукус филиали
талабаси

КЕЛИНГ КУТУБХОНАГА...

Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институти Нукус филиалининг ахборот-ресурс марказида «Кофе ичинг – китоб ўқинг» акцияси ташкил этилди.

Бундан кўзланган мақсад, талаба-ёшларнинг китоб ўқишига бўлган қизиқувчалигини ошириш ва уларга кулагашароитлар яратишдан иборат. Ахборот-ресурс марказининг ўкув запида газета-журнал ёки китоб ўқиган ҳар бир талабага кофе берилади. Шунингдек, марказнинг янги нашр этилган китоблар билан бойитилип бораётгани ҳам талабаларни қувонтиради. Барibir, файзли нурхонада китоб ўқишнинг гашти ўзгача. Айниқса, иссиққина кофе ичиб, завқ билан китоб ўқиганга нима етсин!

Фойдаланувчиларга замонавий ахборот технологиялари ёрдамида тезкор ва сифатли хизмат кўрсатишга ҳаракат қиляпмиз. Электрон китоблар базамиз кундан-кунга ортиб бормоқда. Талабаларнинг тез-тез келиб туриши, мутолаа маданиятини оширишда янгича креатив ғояларни амалда кўллашга ҳаракат қилмоқдамиз, – дейди филиал АРМ кутубхона ходими Н.Генжебаева. Бу каби ажиб ташабbuslar филиал раҳбарияти томонидан доимий равишда олиб борилишини истаб қолган бўлар эдик. Шоир Махмуд Тоир:

*Китоб – дил боғига гулнинг рангидир,
Китоб – оташ ичра дилнинг рангидир,
У – қалбнинг камоли, ақл жангидир,
Қўкни қўзлаганга хитоб керакдир,
Ўзни излаганга китоб керакдир.*

– дея таъкидлаганидек, қўкни кўзлаб, ўзни излаб, мароқ билан китоб ўқиб, кофе ичамиз, келинг кутубхонага...

ЎзДСМИ Нукус филиали ахборот хизмати

ТАЛАБАЛИК МАСЪУЛИЯТИ

Дарҳақиқат, талабалик баҳтини, талабаликнинг олтин даврини фақат талаба билади. Талабалик баҳтини татиб кўриши орзусида юрганлар қанча-ю, кириши имтиҳонларидан сўнг кувончли кўз ёшлар тўкканлар қанча...

Талабалар баъзи устозлардан, улар ўтаётган дарслардан нолишади. Тўғри, уларнинг фикрларида ҳам қайсиdir маънода жон бор. Бироқ, талабаликнинг ўзи институт ички тартиб-қоидаларига риоя қилишантими? Шу масалалар юзасидан ўз муносабатимни билдириб ўтмоқчиман:

Устозлар қаршисидан бепарво ўтамиз, эсга келганда салом берамиз, бўлмаса, шундай ўтиб кетаверамиз;

дарс машғулотлари 09.00 дан бошланса-да, бемалол 10.00 гача келаверамиз ҳамда турли важларни келтирамиз;

бутин ер юзини таҳликага солган, миллионлаб инсонларнинг ёстигини куритган вабо мисоли ёпирилиб келган коронавирусни кўрдик ва ҳамон кўяримиз; бу балонинг нималигини

билдик, оқибатини англаб етдик, лекин одий мисол, ўзимизни асраш қоидаларига риоя қилмаймиз ва қилмаяпмиз ҳам;

коронавирус пандемияси сабаб жорий қилинган карантинда ҳам ўқиб билим олишимиз учун имкони борича шарт-шароитлар яратилди, лекин масофаий таълимни ҳам хоҳламадик, ундан кейинги оффлайн

таълимни ҳам хоҳламаяпмиз; карантинни важ қилиб, виждансизларча устозлардан баҳо кўйиб беришини сўрайапмиз, талаб қиласпмиз;

талабалар турар жойида яшаб туриб, дарс машғулотига 15-20 минут кеч қолиб келамиз;

устозлар олдида сигарет чекамиз, сакич чайнаймиз, ўзимизда қанча салбий хислатларимиз бўлса, уят ёки андишани эсдан чиқариб, бир-бirimiziga барчасини намоён қиласмиз;

бошимиздаги посбонимиз – отамизга тенглаштирилган устозларга баъзида баланд овозда гапиришдан, кўпол муомала қилишдан ҳамда уларга беътибор бўлишдан тортинимиз;

ташқи кўринишишимиз, устимиздаги кийим-бошимизга ўзимиз танқид кўзи билан қарашимиз ўёқда турсин, ҳаттоқи нима кийиб юрганимизни ўзимиз билмаймиз – талабалик маъсулити қани?

Бизнинг мақсадимиз – талабаларга юқори даражада таълим бериб, уларни келгусида ҳалқимиз учун хизмат қиласдиган етук кадрлар сифатида намоён этиштир. Қарс икки кўлдан чиқади деганидек, талабалар ҳам ўз камчиликларини барта-раф эта олса, нур устига аъло нур бўларди.

Хусниддин УМАРОВ,
ЎзДСМИ юрисконсульти

Boshdan oyoq mag'rurlik bilan do'kon rastasida savlat to'kib turgan sham dunyodagi hech bir narsa uning qaddi-qomatiyu, viqoriga teng kelolmasligi haqida bot-bot ta'kidlardi.

Manmanlik

Yana derdi: “Anavi spiraling kuyur lampadan ko’ra men anchayin foydaliroqman”. Vaholanki, o’zining necha yillardan beri do’kon rastalari orasida sarson ekanligi bilan hech tashvishi yo’q edi.

Bir kuni to’satdan chiroq o’chib qoldi. Shu payt do’kon egasi rastalardan birida yotaverib zerikib ketgan shampa changal soldi. Sham o’zidan nur taratib, do’konni yorita boshladi. O’zi aytganidek, viqor bilan turardi.

Avvallari lampochkaning oldida girdikapalak bo’lgan parvonalar endi sham atrofida o’ralasha boshladi. Bundan sevingan sham yanada ko’proq nur taratardi.

Vaqt ketidan vaqt o’tar, sham esa hamon jozibasini saqlab turardi.

Bora-bora o’z ko’rki va chiroyini yo’qotarkan, hech kim havas qilmaydigan jajji bir alfovza gavdalanardi.

Nihoyat ish vaqt tugagach, sotuvchi uyi tomon yo’l oldi. Ammo shammi o’chirmadi. Sham o’zining shamonidan bir enlik baland ko’rinishda qoldi. Shunda ham manmanlikda davom etarkan, boshqa buyumlarning “Kel, o’chirib qo’yay”, deganiga qo’rslik bilan “Meni o’chirish sengamas! Qani yaqinlashgichi, do’konning bilan birga yoqib yuboraman”, deb javob qaytardi.

Shu payt sham o’zining so’nggi nurlarini taratdi-yu, erib bitdi...

Hayotda ham shunday insonlar topiladi. Ularning tashqi ko’rinishi qanchalar go’zal va viqorli, qilayotgan ishlari ko’zlarga zavq ulashmasin, ichki dunyosi manmanlik bilan to’lgan bo’lsa, o’sha inson kun kelib shamning holiga tushishi tayin.

Mohiniso KARIMOVA,
Teatr san’ati fakulteti “Dramatik teatr va kino aktyorligi” yo’nalishi 101-guruh talabasi

Яхшилар кўпайсин

Нажомт кемасига ўҳшиш дарёда.
Азиз умри бўлсин доим зиёда,
Дуога қўл очиб тиловат қилинг,
Яхшилар кўпайсин ушбу дунёда.

Куёш бўлиб ҳужуд тани илтар,
Ой бўлиб оламга нурларин сочар,
Яхши инсонлардан қайгу ҳам қочар,
Яхшилар кўпайсин ушбу дунёда.

Шодон кунларингда хизматода тураг,
Нолон кунларингда суюнчиқ бўлар,
Дўстим деб қўчолсанг, қучогинг тўлар,
Яхшилар кўпайсин ушбу дунёда.

Айбини бирорвга тўёнкаб қўймайди,
Бу дунёни вафосизга юймайди,
Ўйласа ҳам яхшиликни ўйлади,
Яхшилар кўпайсин ушбу дунёда.

Саховат ортидан манфаат кутмас,
Пул учун вижедонин, шимонин сотмас,
Бундайларни ҳалқи сира унумас,
Яхшилар кўпайсин ушбу дунёда.

Оллоҳа ёлвориб сўрайлик ҳар дам,
Риё, қабоҳатга тўлмасин олам,
Тожсу таҳт, тилло-ю зари бўлмаса ҳам,
Яхшилар кўпайсин ушбу дунёда.

Саждага боши қўйиб тиловат қилар,
Тұхмат, гийбатлардан нарироқ юрар,
Шуҳратий яхшига узоқ умр тилар,
Яхшилар кўпайсин ушбу дунёда.

Шуҳратбек ИСЛОМОВ,

Кино, телевидение ва радио санъати
факультети “Кино санъати танқидий ва
таҳлили” йўналиши 3-босқич талабаси

O'kinch

*Yig 'latdimmi seni dildagi lolam,
Ko 'krak qafasimda bir qush o 'kinar.
Yorildi ko 'ksimda bitmagan yaram,
O 'z holimga o 'zim achingim kelar.*

*Hali yoshlanmagan ko 'zing yoshladim,
Tikanlar qadadim guldek qalbingga.
Shamolda to 'zg 'igan mayin sochlaring
Sirtmoqday qadalar bugun bo 'yninga.*

*Balki kechirmoqqa emasman loyiq,
Okeanlar to 'lsin ko 'zyoshlarimdan.
O 'z boshimga yetdi achchiq so 'zlarim,
Tuyg 'ularim so 'nar holsiz tanimdan.*

*Ko 'ksimdag'i qushcha uchib ketmasdan,
Ko 'rsam deyman bir bor guljamolingni.
Kel endi, sevgilim, sog 'intirmasdan,
Kechirgin sevgini, kechirgin meni.*

Abdulaziz ERGASHEV
Xalq ijodiyoti fakulteti
“Ijtimoiy-madaniy faoliyat” yo’nalishi
2-bosqich talabasi

Zakovat

Afrika qabilalarining birida ilk odam osmonidan yerga tushganligi haqida qiziqarli afsona mavjud. Unga ko’ra, ilk odam osmonidan yerga tushishida aynan u yordam bergen.

SAVOL: Ilk odam osmonidan yerga tushishida unga nima yordam bergen?

Javoblaringizni @ijodiyparvoz bot telegram manziliga yuborishingiz mumkin.

Muassis:

O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti

Bosh muharrir
Sobir JUMAEV

Talabalar ijodi

Дилдан айтган достоним ўзинг

Янгиланиб бораётган Ўзбекистонга янгича куй-кўшиқлар ярашади. Халқимизнинг миллий урф-одатлари, анъаналари, халқ ижодиёти ва миллий қадриятлари замонлар оша авлоддан-авлодга ўтиб келмоқда. Бахшилар дўмбирасидан жарнлаган мусика садолари, терма оҳанглари ва достон айтимлари ҳар бир миллатнинг қалбидан ўчмас ўрин эгаллаган. Бизга миллий мерос бўлиб келаётган халқ ижодиёти ҳамда номоддий маданий мерос намуналарини асраш ҳамда асл ҳолича келажак авлодларга етказиш ҳар бир инсоннинг, хусусан, ҳар бир маданият ходими-нинг муҳим вазифаларидан биридир.

Сўнгги йилларда муҳтарам Президентимиз ташабbusлари билан жамият тараққиётини юксак погонага кўтариш мақсадида барча соҳаларда самарали испоҳотлар амалга оширилмоқда. Миллий маданиятилиз илдизлари бўлган маданий мерос обьектларимиз, муқаддас қадамжоларимиз қайта тикланиб, ободонлаштириш ишлари олиб борилмоқда. Жамиядта янги тушунча сифатида пайдо бўлган “Янги Ўзбекистон – янгича дунёкараш” иборасининг туб маъноси шундаки, янгидан барпо этилаётган жамиятда ҳар бир инсон ўз дунёкараши ва фикрлаш доирасини узоқини кўра оладиган дараҷада шакллантириши муҳимдир. Янги Ўзбекистонда жамият аҳли дунёга янгича нигоҳ билан боқиши, замон билан ҳамнафас бўлмоғи даркор. Ўзбек миллий мадани-

ятини янада ривожлантириш, янги истеъодд эгаларини кашф этиш, миллий қадриятларимизни, урф-одат ва анъаналаримизни дунё аҳлининг наазарига олиб чиқиш биз каби ёшларнинг асосий бурчидир, деб хисоблайман. Ҳар жабҳада янгича ўзгаришлар бўлаётгани каби, маданият ва санъат соҳасида ҳам улкан янгипик ва ўзгаришлар рўй бермоқда.

Шу ўринда маданият ва санъат соҳасида амалга оширилаётган саъй-харакатлардан бири бўлмиш Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги Ўзбекистон миллий телерадиокомпанияси билан ҳамкорликда ўтказилаётган бадиий ҳаваскор жамоаларининг “Янги Ўзбекистон – дилларда достон” номли телевестивалининг ташкил этилиши мени жуда қувонтириди.

Мазкур телевестиваль Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 30 йиллик байрамига тайёргарлик кўриш ва уни юқори савиядга ўтказиш тўғрисида”ги қарорида белгиланган вазифалар ижорисини таъминлаш, миллий маданиятилиз дурдоналарини асраб-авайлаш, номоддий маданий меросни муҳофаза қилиш, маданият ва санъат муассасаларида фаолият юритаётган бадиий ҳаваскорлик жамоалари фаолиятини янада ривожлантириш, энг яхши фольклор жамоалари, халқ

театрлари, ашула ва рақс ансамблари ҳамда халқ ижодиётининг бошқа жанрларини кенг тарғиб қилиш, ватанпарварлик, юрга садоқат каби чин инсоний қадриятларни тараннум этиш мақсадида ташкил этилган.

Ушбу телевестивални ўтказиш жараёнлари юртимиз телеканалларида намойиш этилаётганини кўрмоқдамиз. Ҳар бир миллатнинг ўзига хос урф-одати ва миллий қадриятлари бўлгани каби ўзбек халқининг ҳам биз ҳали тўлиқ ўргана олмаган тарихий мероси мавжудлигини гувоҳи бўляпмиз. Юртимизнинг турли гўшаларида истиқомат қиливчи ижодиға ошно бўлган истеъодд эгалари ва бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг ўзига хос чиқишлари том маънода қалдан чиқаётган достонлар, дея тарифлай оламан.

**Дилдан айтган куй-кўшиқ, эски достоним ўзинг,
Шукроналик жо бўлган, баҳт-у иқబолим ўзинг,
Тароватли тўрт фаслинг, нурли бўстоним ўзинг,
Янги ва фаровон юрт, Ўзбекистоним ўзинг.**

**Биллуро ШОЙУЛДОШОВА,
Халқ ижодиёти факультети
“Маданият ва санъат
муассасаларини ташкил этиш
ва бошқариш” йўналиши
4-босқич талабаси**

ССЕЕЕССИИИЯЯ...

Сессия вакти талабанинг дафтарга қанча ҳажмда ёзишига қараб бахоланишини адолатли деб хисобламайман. Ақлли талаба бир жумла билан ўз фикрини мукаммал баён қила олиши мумкин.

Аксинча, гапини Япония таравлардан олиб келиб, Америка-кагача лағмондай чўзиб баён қиладиган талабани мукаммал хисоблаш ноўрин. Агар дафтарга тўлиб-тошиб ёзилсаётган фикрлар мантикли аллақаёнин ривожланиб кетган бўларди. Ёзилган шунчак фикрлар ўқиладими-йўқми, буниси менга қонғи.

Масалан, “Энергетика вазирлигининг фалон йиғилишида таъкидлаб ўтилган фикрларга диккат қиладиган бўлсак, Арктика томонлардан кириб келган

**Имтиҳон
биз учун
байрам,
хурматли
профессор**

муссон шамолларининг таъсири оқибатида юртимизнинг биз яшаштган ҳудудидаги симёғочлардаги электр симлари узилиши рўй берди ва вақтингчалик ток учиб қолди. Бунинг оқибатида, Олий таълим вазирлиги тасарруфидаги фалон институту фалон факультет домласининг пандемия

сабабли ўтилаётган масофавий таълим жараёндаги навбатдаги дарсига уйда компьютер қурилмам орқали кира олмадим”, дейишнинг ўрнига “Онлайн дарсга қатнаша олмадим. Сабаби, ток йўқ эди”, деб дафтарга ёзилса ҳам олам гулистон.

ЧҮРТКЕСАР

Gazeta institutning tahrifiyat va nashriyot bo'limida tayyorlandi. O'lchami - Á3, hajmi 2 bosma taboq. Nusxasi - 500 dona. Narxi kelishilgan narxda. Chop etishga 30.12.2020 yilda topshirildi.

Gazeta har oyning oxirgi haftasida «NISO POLIGRAF» MCH bosmaxonasida chop etiladi. Manzil: O'rta Chirchiq tumani, Oq ota QFY, Mash'al mahallasi, Markaz -1.

Sahifalovchi:
Abdug'an SODIQOV

Gazeta Toshkent shahar Matbuot va axborot boshqarmasida № 02-00166 raqami bilan 2012-yil 19-dekabrda ro'yuxatga olingan.

Tahrir hay'ati:
Eldor SHERMONOV
Ma'lufjon YULDASHEV
O'tkir ISLAMOV
Oqil ABDUBARNOYEV
Rashid USNATOV
Jumagul NISHONOVA
Mas'ul kotib:
Nafisa RAIMQULOVA

Tahririyat manzili: 100164 Toshkent shahri, Mirzo Ulug'bek tumani, Yang'och mazlesi, 127/A uy.
Telefon: (71) 230-28-03, (71) 230-28-13.
www.dsni.uz; nashriyot@dsni.uz